

กลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
ของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่*

STRATEGIES FOR PROMOTION OF SUSTAINABLE EDUCATION QUALITY
DEVELOPMENT IN PRIVATE NURSERY, CHIANG MAI PROVINCE

สิริกานดา ศิลปานุรักษ์, ภูเบศ พวงแก้ว*, ชูชีพ พุทประเสริฐ, สายฝน แสนใจพรหม

Sirikanda Silapanura, Phubet Pongkaew*, Choocheep Puthapraser, Saiphon Sanjaiprom

สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เชียงใหม่ ประเทศไทย

Educational Administration field, Graduate School, Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai, Thailand

*Corresponding author E-mail: phubet-pou@cmru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและปัจจัย สร้างกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อน และตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง จำนวน 291 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 120 คน สันทนากลุ่มจำนวน 7 คน ประชุมเชิงปฏิบัติการจำนวน 11 คน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม จำนวน 7 คน เลือกแบบเจาะจง ประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบประเมิน 5 ระดับ แบบบันทึกการสนทนาและแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาด้วยตาราง SWOT Matrix, TOWs Matrix แบบตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม แบบประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและปัจจัยในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ผู้บริหาร ครู ผู้ดูแลเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนผู้ปกครองมีสภาพปัญหาที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง 2) กลยุทธ์ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ มาตรการ แผนงาน และโครงการ และ 3) ตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมความถูกต้องและความเหมาะสมร้อยละ 98.96, และความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ของครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์, การพัฒนาคุณภาพการศึกษา, สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

Abstract

This research aims to study the problems and factors, create strategies and manuals for driving, and examine and evaluate the strategies and manuals for driving the promotion of sustainable quality education development in private childcare centers in Chiang Mai province. It is a Mixed-Method Research. The samples were administrators, teachers, caregivers, and parents,

totaling 291 people. The key informants were stakeholders in private childcare centers in Chiang Mai province, totaling 120 people, 7 focus group discussions, 11 workshops, 7 verifications of accuracy and appropriateness, and specific selection assessments of feasibility and usefulness. The research instruments were a 5-level questionnaire, conversation records, and workshop records. The statistics used in the research and data analysis were mean, standard deviation, content analysis using SWOT Matrix, TOWs Matrix, verification of accuracy and appropriateness, and assessment of feasibility and usefulness. The research results found that 1) The problems and factors in promoting sustainable quality education development in private childcare centers, administrators, teachers, and caregivers were at a moderate level, while parents had real problems at a moderate level. 2) The strategies consisted of vision, mission, objectives, strategic issues, measures, plans, and projects. 3) Examination and evaluation of strategies and manuals for driving the promotion of sustainable quality education development in private childcare centers in Chiang Mai province Overall, the accuracy and appropriateness were 98.96%, and the feasibility and usefulness for administrators were at a high level. The usefulness was at the highest level. The feasibility and usefulness for preschool teachers were at the highest level.

Keywords: Strategy, Educational Quality Development, Private Daycare Center

บทนำ

ในปัจจุบัน โลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี แต่ละประเทศจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับความท้าทายของกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การศึกษาจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของประชากรไม่เพียงแต่เป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคคล ในการเผชิญกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันในเวทีโลกอีกด้วย (อุทุมพร สมศรี, 2560)

การบริหารสถานศึกษาโดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและนโยบายการศึกษา รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจมีความสำคัญต่อความสำเร็จและคุณภาพของสถานศึกษาท่ามกลางการแข่งขันสูงในปัจจุบัน ผู้บริหารต้องใช้ชั้นเชิงการบริหารที่เหนือกว่า และปรับตัวอย่างรวดเร็ว การจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยกำหนดทิศทาง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และควบคุมผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ (ยุภาพร ยุภาศ, 2562) การกำหนดกลยุทธ์ของหน่วยงานเป็นการเลือกวิธีการดำเนินงานที่รอบคอบ และมีความยืดหยุ่น เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน โดยต้องคำนึงถึงทิศทางการพัฒนาขององค์กร องค์ประกอบหลักของกลยุทธ์ในการบริหารงานประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ มาตรการ แผนงาน และโครงการ ในขณะที่องค์ประกอบของคู่มือการบริหารงานประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา/กลยุทธ์สรุป เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก ทั้งสองส่วนนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนได้มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการพัฒนาเด็กปฐมวัย สถานรับเลี้ยงเด็กเหล่านี้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาและดูแลเด็กในช่วงปฐมวัยเพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและ พัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา พรหมเรื่องฤทธิ์ ได้ทำการศึกษา การดูแลเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็ก: บทบาทของผู้ดูแลเด็ก พบว่า การอบรมและเลี้ยงดูแก่เด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วงวัยนี้เป็นช่วง โอกาสของการเรียนรู้จากการเลียนแบบบุคคลรอบข้าง ดังนั้น การส่งเสริมการเจริญเติบโต พัฒนาการ และ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ จึงมีความจำเป็นเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นคนดี เติบโตฉลาด และมีความสุข ผู้ดูแลเด็ก ศูนย์เด็กเล็กมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็ก ตามกรอบมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก คุณภาพ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านการเจริญเติบโต สุขภาพช่องปากและการจัดอาหาร 3) ด้านพัฒนาการ และการเรียนรู้ตามช่วงวัย 4) ด้านจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 5) ด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กาญจนา พรหมเรื่องฤทธิ์, 2562) อย่างไรก็ตาม จากรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2565 พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ยังคงเผชิญกับปัญหาในหลายด้าน เช่น การบริหารจัดการที่ไม่เป็นระบบ การพัฒนาบุคลากรที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน รวมถึงการขาดแคลนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และ ความปลอดภัยของเด็ก (นภัสวรรณ ตันสุวรรณ, 2565) ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญที่สุดในการวางรากฐานชีวิตที่แข็งแรงและมีคุณภาพ รัฐบาล ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยและได้กำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาของเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน โดยมีเป้าหมายให้เด็กทุกคนได้รับการดูแลและพัฒนา ที่เหมาะสม รวมทั้งมีโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและสุขภาพอย่างเท่าเทียมกัน ตัวอย่างเช่น แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564 - 2567 ที่มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการดูแลพัฒนาและเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพและเท่าเทียม ตามศักยภาพและวัยของแต่ละบุคคล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ส่งเสริมการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาปัญหาและปัจจัยการส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน สร้างกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ยั่งยืน ตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถาน รับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับไปพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานรับเลี้ยงเด็กจังหวัดเอกชนเชียงใหม่ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและปัจจัยการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็ก เอกชนจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็ก เอกชนจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อการตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของ สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถาม มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Research Methods) ซึ่งมีรายละเอียดแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและปัจจัยการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 1.1 ศึกษาสภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ครูปฐมวัย ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง จำนวน 1,147 คน ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) ค่าความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% จะได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งหมด 291 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ สำหรับใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างกับในการวิจัย มี 3 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการสำรวจรายการ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยเพิ่มเติม การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลจากที่ได้จากการตอบแบบสอบถามสภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยค่าสถิติพื้นฐานประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, J. W., 1997) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำข้อมูลไปয়กรากกลยุทธ์และการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอน 1.2 ศึกษาปัจจัยการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการวิเคราะห์บริบท SWOT/TOWS Matrix ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยนำปัจจัยภายในใช้หลัก 2S 4M ส่วนปัจจัยภายนอกใช้หลัก C-PEST ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ปกครอง นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ จำนวนทั้งหมด 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ หมายเลขรับรอง IRBCMRU 2024/138.21.03 ใช้วิธีการวิเคราะห์บริบท SWOT/TOWS Matrix เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ปัจจัยการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ และ 2) ประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัจจัยการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ แบบการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal Environment) ใช้หลัก 2S 4M และแบบการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก แบบ C-PEST การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประเด็นปัจจัย การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์บริบท SWOT/TOWS Matrix ปัจจัยภายใน 2S 4M ปัจจัยภายนอก C-PEST ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นเชิงพรรณนา

ระยะที่ 2 สร้างกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 2.1 ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาจากระยะที่ 1 และระยะที่ 2 สรุปเป็นแนวทางการสร้างกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 2.2 เพื่อสร้างกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยนำประเด็นมายกร่างเป็นกลยุทธ์โดยเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาให้ข้อมูลในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ประชากร ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการเลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีเกณฑ์พิจารณาคัดเลือก ดังนี้ ข้าราชการหน่วยงานสำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ ต้นสังกัดในการกำกับดูแล ประเมิน ติดตาม สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ คณะกรรมการสมาคมผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็กจังหวัดเชียงใหม่ ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงได้รับการประเมิน SAR ในระดับดีมาก ครูปฐมวัยที่ปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป ประกอบด้วย นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน คณะกรรมการสมาคมสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน จำนวน 4 คน ผู้รับใบอนุญาตสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 คน ครูปฐมวัย จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 11 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) ประเด็นร่างกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ที่ผู้วิจัยได้ยกร่างไว้นำมาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อสร้างกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ตาม องค์ประกอบที่กำหนด 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ 5) มาตรการ 6) แผนงาน และ 7) โครงการ คู่มือการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบที่กำหนด ประกอบด้วย 1) บทนำ 2) ส่วนเนื้อหา 3) สรุป 4) เอกสารอ้างอิง และ 5) ภาคผนวก และ 2) แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ข้อมูลการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเชิงพรรณนา

ระยะที่ 3 การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 3.1 การตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการเลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อน การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบตรวจสอบกลยุทธ์และคู่มือ ด้วยค่าสถิติพื้นฐานประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) การวิเคราะห์ค่าร้อยละ (%) วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 3.2 การตอบแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ประชากร ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยการเลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ดังนี้ ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงได้รับการประเมิน SAR ในระดับดีมาก จำนวน 60 คน ครูปฐมวัยที่ปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป จำนวน 60 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 ตอน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบการประเมินกลยุทธ์และคู่มือ ด้วยค่าสถิติพื้นฐานประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหาและปัจจัยการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผลสภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ตามตัวบ่งชี้หลักจากผู้รับใบอนุญาต ผู้บริหาร ครูปฐมวัย ผู้ดูแลเด็ก ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ตัวบ่งชี้หลักจากผู้รับใบอนุญาต ผู้บริหาร ครูปฐมวัย ผู้ดูแลเด็ก (n = 210) คน

การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.1 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ	3.22	1.21	ปานกลาง	3
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	3.24	1.29	ปานกลาง	1
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	3.17	1.38	ปานกลาง	4
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	3.16	1.38	ปานกลาง	4
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	3.24	1.28	ปานกลาง	2
โดยรวม	3.20	1.32	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า สภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 1.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้หลัก พบว่า ตัวบ่งชี้หลัก 1.2 มีการบริหารจัดการ บุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด มีค่าสูงสุด ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 1.29) รองลงมาตัวบ่งชี้หลักที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 1.28) ตามลำดับ

1.2 สภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ตามตัวบ่งชี้หลักจากผู้ปกครอง ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ตัวบ่งชี้หลักจากผู้ปกครอง (n = 71) คน

การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
ตัวบ่งชี้หลัก 1.1 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ	3.78	1.17	มาก	5
ตัวบ่งชี้หลัก 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	3.90	1.23	มาก	1
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	3.86	1.21	มาก	4
ตัวบ่งชี้หลัก 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	3.86	1.29	มาก	3
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	3.88	1.26	มาก	2
โดยรวม	3.85	1.23	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า สภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ตัวบ่งชี้หลัก ปานกลาง ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 1.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้หลัก 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัดอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 1.23) รองลงมาตัวบ่งชี้หลักที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 1.26) ตามลำดับ

1.3 ผลการศึกษาปัจจัยการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการวิเคราะห์บริบทองค์การ SWOT/TOWS Matrix ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussio) โดยนำปัจจัยภายในใช้หลัก 2S 4M ส่วนปัจจัยภายนอกใช้หลัก C-PEST ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์โดยนำปัจจัยภายในใช้หลัก 2S 4M (Internal Environment)

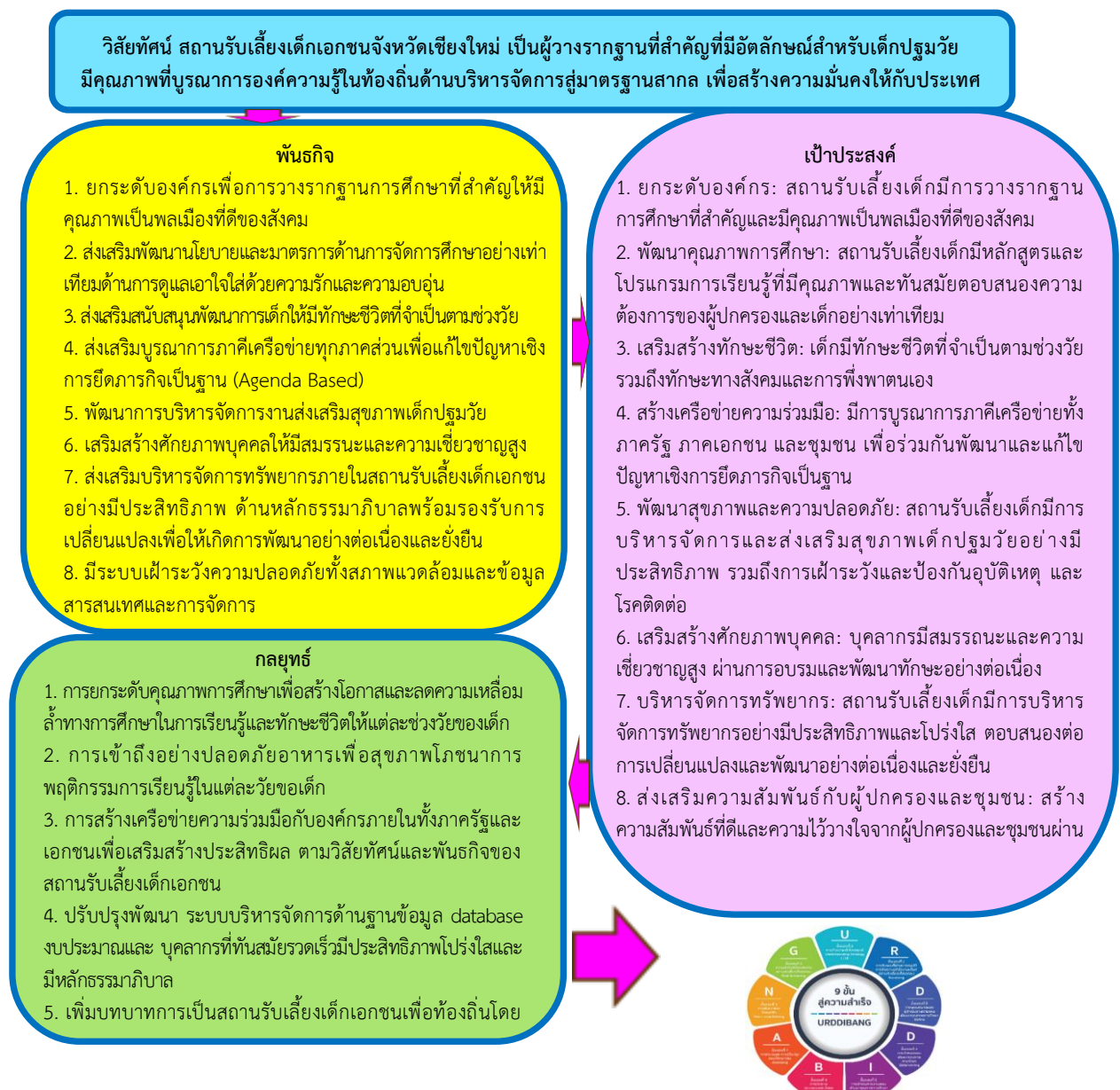
ประเด็น	ปัจจัยภายใน (Internal Environment)	
	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
โครงสร้างและนโยบาย Structure: S1	มีโครงสร้างการบริหารจัดการที่ชัดเจนและมีการสื่อสารที่ระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง	สถานรับเลี้ยงเด็กขนาดเล็กขาดบุคลากรด้านเอกสารธุรการ ทำให้ครูมีภาระงานมากขึ้น
บริการและผลผลิต Service and Products: S2	หลักสูตรเน้นการพัฒนาเด็ก โภชนาการ และมาตรการความปลอดภัยอย่างใกล้ชิด	งบประมาณสูงในการพัฒนาสูง และความคาดหวังของผู้ปกครองบางส่วนไม่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย
บุคลากร Man: M1	ครู และผู้ดูแลเด็กมีประสบการณ์ และมีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการส่งเสริมสวัสดิการครู	ครูในสถานรับเลี้ยงเด็กขนาดเล็กมีจำนวนไม่เพียงพอ และมีอัตราการย้ายงานบ่อย
ประสิทธิภาพทางการเงิน Money: M2	มีความยืดหยุ่นในการบริหารงบประมาณ และการสนับสนุนจากผู้ปกครองอย่างเหมาะสม	ขาดงบประมาณเพียงพอในการจ้างครูที่มีการศึกษาในระดับสูง
วัสดุทรัพยากร Material: M3	มีการบริหารจัดการวัสดุและทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้	ราคาสื่อการสอนและของเล่นเสริมพัฒนาการสูง และเทคโนโลยีที่ใช้ไม่ทันสมัย
การบริหารจัดการ Management: M4	การจัดการบริหารอย่างเป็นระบบโดยใช้หลักธรรมาภิบาล	สถานรับเลี้ยงเด็กขนาดเล็กบุคลากรทำงานหลายหน้าที่นอกเหนือจากการดูแลเด็กไม่มีการแบ่งฝ่ายอย่างชัดเจน

1.4 การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment Analysis) ของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบ C-PEST ประกอบด้วยปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment Analysis) ของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบ C-PEST ประกอบด้วยปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ดังนี้

ประเด็น	ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment Analysis)	
	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
ด้านพฤติกรรมของลูกค้า Customer Behaviors	สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีสภาพแวดล้อมดีและมีมาตรการความปลอดภัยที่เข้มงวด ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครอง	ผู้ปกครองบางส่วนต้องการให้สถานรับเลี้ยงเด็กเสริมด้านวิชาการและภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น
ด้านการเมืองและกฎหมาย Political and legal	มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามากำกับดูแลและสนับสนุนด้านต่าง ๆ เช่น กองทุนคุ้มครองเด็ก	กฎระเบียบไม่ทันสมัย และการสนับสนุนไม่เพียงพอต่อความต้องการ
ด้านเศรษฐกิจ Economic	มีงบประมาณสนับสนุนและมีมาตรการทางเลือกในการแบ่งจ่ายค่าเล่าเรียนที่ดีกว่าของรัฐ	การแข่งขันสูงจากสถานรับเลี้ยงเด็กขนาดใหญ่ และอัตราการเกิดของเด็กที่ลดลง
ด้านสังคมและวัฒนธรรม Social-cultural	มีการสนับสนุนจากชุมชนและปราชญ์ชาวบ้านในการจัดกิจกรรมและประชาสัมพันธ์	สภาพสังคมและวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ทำให้สถานรับเลี้ยงเด็กต้องปรับตัว
ด้านเทคโนโลยี Technology	มีการใช้เทคโนโลยีทันสมัยในการสื่อสารและการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการรักษาความปลอดภัย	ขาดบุคลากรที่ดูแลด้านสื่อเทคโนโลยีโดยตรง และมีปัญหาทักษะการใช้เทคโนโลยี

2. ผลการสร้างกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้ 1) นำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาสรุปประเด็นปัญหาที่มีค่ามากที่สุด และระยะที่ 2 สภาพแวดล้อมภายนอก วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมนอก ด้านปัจจัยการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยตาราง TOWS Matrix การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมนอก ด้านปัจจัยการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยตาราง TOWS Matrix แสดงให้เห็นถึงการจับคู่ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จัดเป็นกลยุทธ์เชิงรุก (SO) จุดแข็งกับภาวะคุกคาม จัดเป็นกลยุทธ์เชิงรับ (ST) จุดอ่อนกับโอกาส จัดเป็นกลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) และจุดอ่อนกับ อุปสรรค จัดเป็นกลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT) ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางร่างกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อน และ 2) ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ยกร่างกลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ สามารถแสดงเป็นภาพ ได้ดังนี้

ภาพที่ 2 กลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 3 คู่มือการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่

3. การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้ 1) ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของกลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน โดยรวมมีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 98.96 และมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 98.96 2) ผลความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ผู้บริหาร โดยรวมความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.63) ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.51) ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ครูปฐมวัย โดยรวม มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.50) ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.48)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล ได้ว่า

1. สภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนตามตัวบ่งชี้ ผู้บริหาร ครู ผู้ดูแลเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ปกครองมีสภาพปัญหาที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อสังเกตที่น่าสนใจ คือ การประเมินสภาพปัญหาที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกิน 1 สะท้อนถึงบริบทโครงการสร้างการบริหารจัดการที่แตกต่างกันตลอดจนการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกและทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละสถานรับเลี้ยงเด็กซึ่งส่งผลต่อการรับรู้และประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตัวอย่างเช่นสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีทรัพยากรจำกัดอาจพบปัญหาที่ทำหยาบมากกว่าในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน เมื่อเทียบกับสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีทรัพยากรและการสนับสนุนที่เพียงพอ เป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการวิจัยของ พรพิมล พิสุทธิพันธ์พงศ์ ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อสร้างเสริมภาวะผู้นำในตนเองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารจัดการฯ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการ ปัจจัยนำเข้า ข้อมูลย้อนกลับ และผลผลิต สำหรับปัญหาการบริหารจัดการฯ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านข้อมูลย้อนกลับ ปัจจัยนำเข้า ผลผลิต และกระบวนการ (พรพิมล พิสุทธิพันธ์พงศ์, 2565) ส่วนการวิเคราะห์บริบทองค์กรโดยใช้ SWOT/TOWS Matrix และหลัก 2S 4M ช่วยให้เห็นภาพรวมของปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ การใช้จุดแข็งเพื่อเสริมสร้างโอกาส และการปรับปรุงจุดอ่อนเพื่อลดอุปสรรคจะช่วยให้สถานรับเลี้ยงเด็กสามารถพัฒนาอย่างยั่งยืนและแข่งขันได้ในระยะยาว นอกจากนี้ยังเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ ผลการวิจัยของ อุษามา แสงเสริม และคณะ ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ (หลักสูตรนานาชาติ) มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า (SWOT Analysis) ซึ่งจัดเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อหลักสูตร คณะและมหาวิทยาลัยในการนำข้อค้นพบไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการและกำหนดทิศทางต่าง ๆ ในการดำเนินงานของหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จ (อุษามา แสงเสริม และคณะ, 2563)

2. การสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนเป็นแนวทางเชิงกลยุทธ์ในการเสริมสร้างการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สร้างหลักประกันว่า ทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับ ด้วยกระบวนการปฏิบัติงาน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ครูปฐมวัย ผู้ดูแลเด็ก บุคลากร জনบรรลุดตามเป้าหมาย ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มาตรการ แผนงาน โครงการ ที่ได้กำหนดไว้ เน้นขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษา การศึกษาที่มีคุณภาพ เพราะการศึกษาเป็นหนึ่งในแรงขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของ พันธนิภา เมฆสินธุ์ และคณะ ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัด (พันธนิภา เมฆสินธุ์ และคณะ, 2558) อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุลธิดา ภูซัง ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก สามารถพัฒนากลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย 11 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 2) กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครู 3) กลยุทธ์สร้างวัฒนธรรมองค์กรและบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) กลยุทธ์พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 5) กลยุทธ์เสริมสร้างและพัฒนากิจการดำเนินยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ 6) กลยุทธ์ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และสร้างความไว้วางใจสู่สังคม 7) กลยุทธ์

พัฒนาการสื่อสารประชาสัมพันธ์ 8) กลยุทธ์ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน 9) กลยุทธ์เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย 10) กลยุทธ์การระดมทุนและทรัพยากร และ 11) กลยุทธ์ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา และการนำเสนอกลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า กลยุทธ์ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ (กุลธิดา ภูษัง, 2558)

3. ผลการตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการตรวจสอบถูกต้องความเหมาะสมของกลยุทธ์ โดยรวมมีความถูกต้องร้อยละ 98.96, ความเหมาะสม ร้อยละ 98.96 และคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน โดยรวมมีความถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 100 และมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ของผู้บริหาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนของครูปฐมวัย ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ผู้บริหาร อยู่ในระดับมากชี้ให้เห็นว่ากลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นได้รับการยอมรับและมีศักยภาพในการนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงในบริบทที่หลากหลายของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน แม้ว่าผู้บริหารแต่ละคนจะมาจากสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีขนาดและบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน สะท้อนถึงการออกแบบกลยุทธ์ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับใช้ได้จริงในบริบทที่หลากหลาย ทั้งในแง่ของขนาดของสถานรับเลี้ยงเด็ก และความต้องการของกลุ่มผู้ปกครองที่แตกต่างกัน การยืดหยุ่นนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้กลยุทธ์สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กขนาดเล็กหรือใหญ่ หรือในชุมชนที่มีลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการวิจัยของ สุจิรา พุทธิวิวรรธน์ ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด (สุจิรา พุทธิวิวรรธน์, 2566) ผลการวิจัยของ สมเกียรติ อินทสิงห์ ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผลการตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์มีความถูกต้องและเหมาะสมเป็นไปได้และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด (สมเกียรติ อินทสิงห์, 2566)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า 1) สภาพปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ตามตัวบ่งชี้ ผู้บริหาร ครู ผู้ดูแลเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ปกครองมีสภาพปัญหาที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนถึงบริบทโครงการสร้างการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน ตลอดจนการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกและทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละสถานรับเลี้ยงเด็ก 2) กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนควรประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ มาตรการ แผนงาน และโครงการ และ 3) ผลการตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์และคู่มือการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการตรวจสอบถูกต้องความเหมาะสมของกลยุทธ์ โดยรวม มีความถูกต้องร้อยละ 98.96, ความเหมาะสม ร้อยละ 98.96 และคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100 ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนของครูปฐมวัย ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ชี้ให้เห็นว่ากลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นได้รับการยอมรับและมีศักยภาพในการนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงในบริบทที่หลากหลาย แม้ว่าผู้บริหารแต่ละคนจะมาจากสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีขนาดและบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรนำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยไป

ปรับใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร โดยเน้นการสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่มีความยั่งยืน ซึ่งสามารถส่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กปฐมวัยในระยะยาว ให้ผู้ปกครองและชุมชนการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งสามารถสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่งระหว่างครอบครัว โรงเรียน และชุมชน สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนควรมีการอบรมและพัฒนาทักษะของครูและผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา พรหมเรืองฤทธิ์. (2562). การดูแลเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็ก: บทบาทของผู้ดูแลเด็ก. วารสารมหาวิทยาลัยศรีสคัย, 25(2), 109-118.
- กุลธิดา ภูมิ่ง. (2558). กลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญามหาบัณฑิต สาขาการจัดการ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นภัสวรรณ ต้นสุวรรณ. (2565). รายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2565. เชียงใหม่: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่.
- พรพิมล พิสุทธิพันธ์พงศ์. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อสร้างเสริมภาวะผู้นำในตนเองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนจังหวัดเชียงใหม่. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พันธินา เมฆสินธุ์ และคณะ. (2558). การพัฒนากลยุทธ์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 17(1), 79-90.
- ยุภาพร ยุภาศ. (2562). กลยุทธ์กับการบริหารงาน. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 6(1), 353-362.
- สมเกียรติ อินทสิงห์. (2566). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564 - 2570. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุจิรา พุทธิวรรณ. (2566). กลยุทธ์การบริหารจัดการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อุทุมพร สมศรี. (2560). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- อุษามา แสงเสริม และคณะ. (2563). การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์ (หลักสูตรนานาชาติ) มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสาร The Journal of Humanities, Social Sciences, and Education, 3(2), 45-57.
- Best, J. W. (1997). Research in Education. (3rd ed.) New Jersey: Prentice Hall Inc.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.